

คำวินิจฉัย (พิตวา) จุฬาราชมนตรี ที่ 09/2557

เรื่อง การใช้ยาที่ต้องสอดหรือเหน็บหรือสวนล้างช่องคลอด

คำถาม : การใช้ยาที่ต้องสอดหรือเหน็บหรือสวนล้างช่องคลอด (Vaginal Suppositories or vaginal douche) ทำให้เสียการถือศีลอดของผู้ที่ได้รับการรักษาตามวิธีดังกล่าวหรือไม่?

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

การสวนล้างช่องคลอด เป็นการใส่น้ำ หรือน้ำยาเข้าไปทางช่องคลอด เพื่อการล้างสิ่งหมักหมมหรือใส่ยาเข้าไปเพื่อการรักษาโรคหรือสิ่งผิดปกติในช่องคลอด

คำวินิจฉัย

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا محمد وعلى آله وصحابه أجمعين ... وبعد

บรรดานักวิชาการสังกัดมัซฮับทั้งสี่ มีความเห็นตรงกันว่า การใช้ยาที่ต้องสอดหรือเหน็บในช่องทวารหนัก เป็นสิ่งที่ทำให้เสียการถือศีลอด เพราะวิธีการรักษาดังกล่าวเป็นการนำเอาวัตถุหรือสารแปลกปลอมเข้าสู่ภายในร่างกายทางช่องทวารหนัก ซึ่งเป็นทวารเปิดตามธรรมชาติและการล้วงล้างของสิ่งแปลกปลอมดังกล่าวเข้าสู่ช่องทวารที่ติดต่อกับปลายลำไส้ใหญ่ถือว่าเป็นเขตภายในของร่างกายที่เชื่อมต่อถึงกระเพาะอาหารแล้วตามคำจำกัดความของสิ่งที่ทำให้เสียการถือศีลอดซึ่งนักวิชาการได้บัญญัติไว้⁽¹⁾ และนักวิชาการกลุ่มหนึ่งมีความเห็นว่า การใช้ยาที่ต้องสอดหรือเหน็บในช่องทวารหนักไม่ทำให้เสียการถือศีลอด ส่วนหนึ่งจากนักวิชาการฝ่ายนี้ คือ อิบ努 หัซม์ อัช-ซอฮิรีย⁽²⁾

(1) อัล-ฟิกฮุลอิติลามียะ ว่า อะดิลละตุฮฺ; ดร.วะฮ์บะฮ์ อัช-ซุฮัยลีย : 2/658, 660, 664, 670, มัจญ์มูฮ์ ชัรฮุลมุฮ์ซัฮับ; อัน-นะวาเวีย : 6/335, 345, อัล-ฟิกฮุลมันฮะญีย : 2/84, ฟีตวา ชัรฮียะฮ์ วะ บุฮุซ อิศลามียะฮ์; ซัยด์ หะตะนัยน์ มุฮัมมัด มัคดูฟ : 1/268-269

(2) อัล-มุฮัลลา : 6/214

อัล-หะสัน อิบน์ ศอลิห์, ดาอูด อัซ-ซอฮีรียฺ และกอฎี หุสัยน์⁽¹⁾ และตามทัศนะของนักวิชาการฝ่ายแรกซึ่งชี้ขาดว่าการใช้ยาที่ต้องสอดหรือเหน็บที่ช่องทวารหนักเป็นสิ่งที่ทำให้เสียการถือศีลอดนั้น อิบน์ อัล-มุญซิร ถ่ายทอดทัศนะดังกล่าวจากท่านอะฏอ์, อัซ-เซารี, อิมามอนูอะนีฟี, อิมามอะหฺมัดและอิสฮาก ตลอดจนอัล-อับตะรียฺและนักวิชาการสังกัดมัซฮับอัซ-ซาฟีอียฺได้เล่าทัศนะดังกล่าวจากอิมามมาลิกและอัล-มุตะวัลลีเย์ ถ่ายทอดทัศนะนี้จากบรรดานักปราชญ์โดยทั่วไป⁽²⁾

จึงวินิจฉัยตามข้อชี้ขาดของปวงปราชญ์ (ญุมฮูร อัล-อุละมาอ์) ว่าการใช้ยาที่ต้องสอดหรือเหน็บที่ช่องทวารหนักเป็นสิ่งที่ทำให้เสียการถือศีลอด

ส่วนการสวนล้างช่องคลอดนั้น ตามทัศนะของนักวิชาการสังกัดมัซฮับ อัล-ฮะนะฟีเย์ และอัซ-ซาฟีอียฺ ถือว่าทำให้เสียการถือศีลอด ไม่ว่าสารน้ำที่ใช้สวนล้างช่องคลอดจะเข้าไปถึงกระเพาะอาหารหรือไม่ก็ตาม⁽³⁾ ส่วนนักวิชาการสังกัดมัซฮับ อัล-มาลิกียฺ ระบุเงื่อนไขว่าหากสารน้ำที่ใช้สวนล้างช่องคลอดเข้าไปถึงกระเพาะอาหารก็ถือว่าทำให้เสียการถือศีลอด แต่ถ้าเข้าไปไม่ถึงกระเพาะอาหารก็ถือว่าไม่ทำให้เสียการถือศีลอด และหากสิ่งที่ล่องล้าเข้าไปถึงกระเพาะอาหารเป็นวัตถุหรือของแข็งก็ถือว่าไม่ทำให้เสียการถือศีลอด⁽⁴⁾

พิจารณาแล้วจึงวินิจฉัยว่า การสวนล้างช่องคลอดเป็นสิ่งที่ทำให้เสียการถือศีลอด ดังนั้น จึงต้องหลีกเลี่ยงการทำหัตถการในลักษณะดังกล่าวในระหว่างช่วงเวลาของการถือศีลอด

والله اعلم بالصواب

อาซิส พิทักษ์คุมพล

จุฬาราชมนตรี

(1) อัล-มััจญ์มุอ์ซัรตุลมุซัซซิบ; อัน-นะวาเวีย : 6/335, 346

(2) อ่างแล้ว : 6/346

(3) อัล-ฟิกฮุลอิสลามียฺ ว่า อะดิลละตุฮฺ; ดร.วะฮ์บะฮ์ อัซ-ซุฮัยลียฺ : 2/652, 664

(4) อ่างแล้ว : 2/660